

ร่างฯ ที่ผ่านการพิจารณา ในวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๖๐

ร่าง

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ว่าด้วยพรรคการเมือง

พ.ศ. ....

มาตรา ๓๕ เขตเลือกตั้งในจังหวัดใดที่มีได้เป็นที่ตั้งสำนักงานใหญ่หรือสาขาพรรคการเมือง ถ้าพรรคการเมืองนั้นมีสมาชิกซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตเลือกตั้งนั้นเกินหนึ่งร้อยคน ให้พรรคการเมืองแต่งตั้งสมาชิกซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตเลือกตั้งนั้นซึ่งมาจากการเลือกของสมาชิกดังกล่าวเป็นตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดสำหรับเขตเลือกตั้งนั้น เพื่อรับผิดชอบดำเนินการกิจกรรมของพรรคการเมืองในพื้นที่ของเขตเลือกตั้งดังกล่าว และให้นำความในมาตรา ๓๔ มาใช้บังคับแก่ตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดด้วยโดยอนุโลม

ให้พรรคการเมืองแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่มีการแต่งตั้งหรือเปลี่ยนแปลงตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่นายทะเบียนกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

เขตเลือกตั้งตามวรรคหนึ่งให้ถือตามเขตพื้นที่ของเขตเลือกตั้งที่คณะกรรมการประกาศกำหนดครั้งสุดท้าย ในกรณีที่มีการกำหนดเขตเลือกตั้งใหม่ในภายหลังและมีผลให้พื้นที่ของเขตเลือกตั้งเปลี่ยนแปลงไป ให้การดำเนินการใดที่ได้ดำเนินการไปแล้วก่อนมีการกำหนดเขตเลือกตั้งใหม่ ให้เป็นอันใช้ได้ และให้ถือว่าพื้นที่ความรับผิดชอบของตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดเปลี่ยนแปลงไปตามเขตเลือกตั้งที่กำหนดขึ้นใหม่ แต่ในกรณีการเปลี่ยนแปลงเขตเลือกตั้งเป็นผลให้สมาชิกที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตเลือกตั้งดังกล่าวมีจำนวนลดน้อยลงเหลือไม่เกินหนึ่งร้อยคน ให้พรรคการเมืองดำเนินการให้มีสมาชิกให้ถูกต้องตามวรรคหนึ่งภายในหนึ่งปี เมื่อพ้นเวลาดังกล่าวแล้วยังไม่สามารถดำเนินการให้ถูกต้องได้ ให้พรรคการเมืองยกเลิกตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดสำหรับเขตเลือกตั้งนั้น แล้วแจ้งให้นายทะเบียนทราบ

มาตรา ๔๗ พรรคการเมืองซึ่งประสงค์จะส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งใด ต้องมีสาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดในเขตเลือกตั้งนั้น

มาตรา ๔๘ การส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ ให้พรรคการเมืองดำเนินการจัดทำบัญชีรายชื่อตามวิธีการที่กำหนดไว้ในมาตรา ๕๑ โดยให้คำนึงถึงผู้สมัครรับเลือกตั้งจากภูมิภาคต่าง ๆ และความเท่าเทียมกันระหว่างชายและหญิงด้วย

คณะกรรมการจะกำหนดอัตราส่วนขั้นต่ำของผู้สมัครรับเลือกตั้งซึ่งเป็นชายและหญิงที่พรรคการเมืองจะต้องส่งสมัครรับเลือกตั้งก็ได้ ในกรณีที่พรรคการเมืองใดไม่อาจส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งตามวรรคหนึ่งตามอัตราส่วนดังกล่าวได้ ให้แจ้งเหตุผลให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปก่อนวันรับสมัครเลือกตั้ง

การกำหนดอัตราส่วนตามวรรคสอง ให้คณะกรรมการหารือกับพรรคการเมืองด้วย
 ในกรณีที่ผลการดำเนินการตามมาตรา ๕๑ ทำให้การส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชี
 รายชื่อไม่ได้เป็นไปตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ให้ถือเอาผลการดำเนินการตามมาตรา ๕๑ เป็นสำคัญ

มาตรา ๔๙ ในการเลือกตั้งทั่วไป การส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
 แบบแบ่งเขตเลือกตั้งและแบบบัญชีรายชื่อ ให้ดำเนินการสรรหาตามวิธีการที่กำหนดไว้ในมาตรา ๕๐
 และมาตรา ๕๑ เว้นแต่กรณีที่เป็นการส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบ
 แบ่งเขตเลือกตั้ง สำหรับการเลือกตั้งแทนการเลือกตั้งที่เป็นโมฆะ หรือการเลือกตั้งใหม่ในกรณีที่ไม่มี
 ผู้ใดได้รับเลือกตั้ง หรือกรณีผู้สมัครรับเลือกตั้งตายก่อนปิดรับสมัครรับเลือกตั้ง หรือการเลือกตั้ง
 แทนตำแหน่งที่ว่าง ให้ดำเนินการตามข้อบังคับ

เมื่อมีกรณีที่ต้องสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้ง ให้พรรคการเมืองจัดให้มีคณะกรรมการ
 สรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งประกอบด้วยบุคคลและจำนวนตามที่กำหนดในข้อบังคับ ซึ่งอย่างน้อยต้อง
 ประกอบด้วยกรรมการบริหารพรรคการเมืองไม่เกินกึ่งหนึ่งของคณะกรรมการสรรหาผู้สมัคร
 รับเลือกตั้ง และหัวหน้าสาขาพรรคการเมืองและตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด ทั้งนี้
 จำนวนหัวหน้าสาขาพรรคการเมืองและตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดให้เป็นไปตามข้อบังคับ
 แต่อย่างน้อยต้องมีหัวหน้าสาขาพรรคการเมืองไม่น้อยกว่าสี่สาขาซึ่งมาจากภาคต่างกันว่า
 คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา ๓๓ และผู้แทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดไม่น้อยกว่าสี่คน เว้น
 แต่พรรคการเมืองใดมีผู้แทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดไม่เกินสี่คน ให้ผู้แทนพรรคการเมืองประจำ
 จังหวัดทั้งหมดที่มีอยู่เป็นกรรมการสรรหา และให้มีหน้าที่และอำนาจในการตรวจสอบคุณสมบัติและ
 ลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งและแบบบัญชี
 รายชื่อ ให้ได้ผู้ซึ่งมีความรู้ความสามารถ ซื่อสัตย์สุจริต และมีคุณธรรมจริยธรรม ตามมาตรฐานทาง
 จริยธรรมที่กำหนดในข้อบังคับ

เพื่อประโยชน์ในการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบ
 แบ่งเขตเลือกตั้งและแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมือง พรรคการเมืองใดจะดำเนินการสรรหา
 ผู้สมัครรับเลือกตั้งไว้เป็นการล่วงหน้าก่อนวันประกาศพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้ง
 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรก็ได้

มาตรา ๕๐ การสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขต
 เลือกตั้งตามมาตรา ๔๙ ให้ดำเนินการตามวิธีการ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้คณะกรรมการสรรหากำหนดวัน เวลา และสถานที่ในการสมัครเป็นผู้สมัคร
 รับเลือกตั้ง และประกาศให้สมาชิกทราบเป็นการทั่วไป

(๒) เมื่อพ้นกำหนดเวลารับสมัครตาม (๑) ให้คณะกรรมการสรรหาตรวจสอบ
 คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครในแต่ละเขตเลือกตั้ง แล้วส่งรายชื่อผู้สมัครเฉพาะที่
 คณะกรรมการสรรหาเห็นว่าเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ ซื่อสัตย์สุจริต และมีคุณธรรมจริยธรรม ตาม
 มาตรฐานทางจริยธรรมที่กำหนดในข้อบังคับให้สาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำ
 จังหวัดที่มีพื้นที่รับผิดชอบในเขตเลือกตั้งนั้น

(๓) เมื่อสาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดได้รับรายชื่อผู้สมัครจากคณะกรรมการสรรหาแล้ว ให้หัวหน้าสาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดจัดการประชุมเพื่อให้สมาชิกลงคะแนนเลือกผู้สมัครตามรายชื่อที่คณะกรรมการสรรหาส่งมา

(๔) การประชุมสาขาพรรคการเมืองต้องมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคน หรือการประชุมตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดต้องมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่าห้าสิบคน โดยในการลงคะแนน ให้สมาชิกมีสิทธิลงคะแนนให้แก่ผู้สมัครได้เพียงหนึ่งคน และเมื่อลงคะแนนเลือกเสร็จสิ้นแล้วให้นับคะแนนและประกาศผลการนับคะแนนของสาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดสำหรับเขตเลือกตั้งนั้น แล้วรายงานชื่อผู้สมัครพร้อมคะแนนที่ได้รับเลือกเรียงตามลำดับ ทั้งนี้ การจัดการประชุม และการลงคะแนนเสียงให้เป็นไปตามข้อบังคับ

(๕) ให้คณะกรรมการสรรหาส่งรายชื่อผู้สมัครซึ่งได้รับคะแนนของแต่ละเขตเลือกตั้งให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองพิจารณาให้ความเห็นชอบ โดยให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองพิจารณาจากผู้มีคะแนนสูงสุดของแต่ละเขตเลือกตั้งสองลำดับแรกเรียงตามลำดับ หากคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองไม่เห็นชอบกับผู้ได้รับคะแนนเสียงสองลำดับแรก ให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองและคณะกรรมการสรรหา ในการประชุมร่วมกันนี้ที่ประชุมร่วมจะมีมติด้วยคะแนนเสียงสั้ในทำให้ส่งผู้สมัครรายอื่นที่ได้ยื่นสมัครไว้แล้วตาม (๑) ตามที่เห็นสมควรก็ได้ และเมื่อผลการเลือกเป็นประการใดแล้วให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองชี้แจงเหตุผลให้สาขาพรรคการเมือง ตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด และสมาชิกที่เกี่ยวข้องทราบ

มาตรา ๕๑ การสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ ให้ดำเนินการตามวิธีการ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้กรรมการบริหารพรรค หัวหน้าสาขาพรรคการเมือง ตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด มีสิทธิเสนอรายชื่อผู้ที่เห็นสมควรเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ โดยเสนอได้ไม่เกินคนละหนึ่งร้อยห้าสิบชื่อ ต่อคณะกรรมการสรรหาตามมาตรา ๔๙ วรรคสอง ตามระยะเวลาและวิธีการที่คณะกรรมการสรรหากำหนด การกำหนดดังกล่าวให้แจ้งให้สมาชิกทราบเป็นการทั่วไป ในการเสนอชื่อให้คำนึงถึงบุคคลจากภูมิภาคต่าง ๆ และความเท่าเทียมกันระหว่างชายและหญิง

(๒) เมื่อพ้นกำหนดเวลาเสนอชื่อตาม (๑) แล้ว ให้คณะกรรมการสรรหาตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ได้รับการเสนอชื่อ และจัดทำบัญชีรายชื่อผู้ที่คณะกรรมการสรรหาเห็นว่าเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ ชื่อสัตย์สุจริต และมีคุณธรรมจริยธรรม ตามมาตรฐานทางจริยธรรมที่กำหนดในข้อบังคับไม่เกินหนึ่งร้อยห้าสิบรายชื่อ เรียงลำดับตามตัวอักษร โดยคำนึงถึงผู้สมัครรับเลือกตั้งจากภูมิภาคต่าง ๆ และความเท่าเทียมกันระหว่างชายและหญิง แล้วส่งบัญชีรายชื่อดังกล่าวไปยังสาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด ทั้งนี้ หลักเกณฑ์และวิธีการในการพิจารณาของคณะกรรมการสรรหาให้เป็นไปตามที่กำหนดในข้อบังคับ

(๓) ให้หัวหน้าสาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดจัดการประชุมเพื่อให้สมาชิกลงคะแนนเลือกบุคคลในบัญชีรายชื่อตาม (๒) โดยให้สมาชิกมีสิทธิลงคะแนนเลือกได้คนละไม่เกินสิบห้ารายชื่อ โดยการประชุมสาขาพรรคการเมืองต้องมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคน หรือการประชุมตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดต้องมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่าห้าสิบคน เมื่อลงคะแนนเลือกเสร็จสิ้นแล้ว ให้นำคะแนนและประกาศผลการนับคะแนนของสาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด หัวหน้าสาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดประกาศผลการนับคะแนนของสาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดนั้น แล้วรายงานชื่อผู้สมัครพร้อมคะแนนที่ได้รับเรียงตามลำดับ ทั้งนี้ การจัดการประชุม และการลงคะแนนเสียงให้เป็นไปตามข้อบังคับ

(๔) ให้คณะกรรมการสรรหาจัดทำบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้ง โดยเรียงลำดับตามผลรวมของคะแนนที่ได้รับจากสาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดตาม (๓) ในกรณีที่หัวหน้าพรรคการเมืองประสงค์จะเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ ให้หัวหน้าพรรคการเมืองอยู่ในบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งลำดับที่หนึ่งและให้เรียงลำดับรายชื่อตามผลคะแนนดังกล่าวในลำดับถัดไปจนครบจำนวน ในกรณีที่คะแนนของบุคคลตามบัญชีรายชื่อเท่ากันให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการสรรหาในการจัดเรียงลำดับ ในกรณีที่มีผู้ไม่ได้คะแนนเลย ให้คณะกรรมการสรรหาจัดเรียงลำดับของผู้ไม่ได้คะแนนเลยอยู่ลำดับต่อท้ายของผู้ได้คะแนนน้อยสุดตามลำดับที่คณะกรรมการสรรหาเห็นสมควร

(๕) ให้คณะกรรมการสรรหาส่งบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งตาม (๔) ให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองพิจารณาให้ความเห็นชอบ หากคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองมีมติด้วยคะแนนสองในสามของกรรมการบริหารพรรคการเมืองทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ว่าไม่ควรส่งบุคคลใดลงสมัครในบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้ง จะตัดบุคคลนั้นออกจากบัญชีรายชื่อก็ได้ และในกรณีที่คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองไม่เห็นด้วยกับการจัดลำดับของคณะกรรมการสรรหาสำหรับผู้ที่ได้คะแนนเท่ากันหรือไม่ได้คะแนนเลย คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองจะมีมติด้วยคะแนนสองในสามของกรรมการบริหารพรรคการเมืองทั้งหมดเท่าที่มีอยู่จัดลำดับใหม่ก็ได้ ทั้งนี้ คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองต้องแสดงเหตุผลและชี้แจงให้สมาชิกทราบ

เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสมาชิก ในกรณีที่สมาชิกผู้ใดมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตเลือกตั้งที่ยังมิได้มีการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด ให้ถือว่าสมาชิกผู้นั้นเป็นสมาชิกซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตเลือกตั้งของสาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดที่มีเขตเลือกตั้งใกล้เคียงกันตามที่กำหนดในข้อบังคับ

มาตรา ๕๑/๑ ให้เป็นหน้าที่ของหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองที่จะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๕๐ และมาตรา ๕๑

มาตรา ๕๑/๒ ในการดำเนินการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งตามมาตรา ๕๐ หรือมาตรา ๕๑ ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อจูงใจให้สมาชิกลงคะแนนให้แก่ตนเองหรือผู้อื่น หรือให้งดเว้นการลงคะแนนให้แก่ผู้ใด ด้วยวิธีการดังต่อไปนี้

(๑) ให้ เสนอให้ สัญญาว่าจะให้ หรือจัดเตรียมเพื่อจะให้ ทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมแก่ผู้ใด

(๒) หลอกลวง บังคับ ชูเชิญ ใช้อิทธิพลคุกคาม ใส่ร้ายด้วยความเท็จ หรือจูงใจให้เข้าใจผิดในคะแนนนิยมของผู้ใด หรือไม่ให้ไปประชุมหรือลงคะแนน

มาตรา ๕๑/๓ ห้ามมิให้พรรคการเมืองหรือผู้ใดเรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่นใด เพื่อให้สมาชิกผู้ใดลงสมัครหรือไม่ลงสมัครรับเลือกตั้ง

มาตรา ๕๑/๔ ห้ามมิให้ตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด หัวหน้าสาขาพรรคการเมือง หรือ กรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้ใดยินยอมให้บุคคลใดที่มีได้เป็นสมาชิกของพรรคการเมืองเข้าแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมหรือออกเสียงลงคะแนนในการดำเนินการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งตามมาตรา ๕๐ หรือมาตรา ๕๑

มาตรา ๕๒ ให้หัวหน้าพรรคการเมืองออกหนังสือรับรองการส่งผู้ได้รับการสรรหาตามมาตรา ๕๐ หรือส่งบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อตามมาตรา ๕๑

เมื่อหัวหน้าพรรคการเมืองออกหนังสือรับรองตามวรรคหนึ่งหรือส่งบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อแล้ว แม้ภายหลังจะปรากฏว่ามีได้มีการดำเนินการตามมาตรา ๕๐ หรือมาตรา ๕๑ แล้วแต่กรณี หรือดำเนินการไม่ครบถ้วน ไม่ทำให้การสมัครรับเลือกตั้งนั้นเสียไป แต่ถ้าคณะกรรมการทราบถึงการไม่ดำเนินการดังกล่าว ให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการที่จะต้องกล่าวโทษหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองนั้นต่อพนักงานสอบสวนซึ่งมีเขตอำนาจเพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

มาตรา ๑๑๒/๑ หัวหน้าพรรคการเมือง กรรมการบริหารพรรคการเมือง หัวหน้าสาขาพรรคการเมือง หรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๕๑/๑ หรือมาตรา ๕๑/๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนและปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งเป็นเวลาห้าปี

ในการดำเนินคดีตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าสมาชิกของพรรคการเมืองทุกคนเป็นผู้เสียหาย

มาตรา ๑๑๒/๒ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๑/๒ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลมีคำสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้นด้วย

มาตรา ๑๑๒/๓ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๑/๓ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลมีคำสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้นด้วย

ในกรณีที่พรรคการเมืองกระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๕๑/๓ ให้หัวหน้าพรรคการเมือง และกรรมการบริหารพรรคการเมืองของพรรคการเมืองนั้นต้องระวางโทษตามที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง และให้ถือเป็นเหตุที่จะยุบพรรคการเมืองนั้นตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๑๓๘ ในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกที่มีขึ้นภายหลังจากวันที่พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ หากพรรคการเมืองใดได้จัดตั้งสาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรค การเมืองประจำจังหวัดไว้แล้วในจังหวัดใด ให้พรรคการเมืองนั้นส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งได้ ทุกเขตเลือกตั้งในจังหวัดนั้น โดยให้สาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดใน จังหวัดนั้นเป็นผู้ดำเนินการตามมาตรา ๕๐ และมาตรา ๕๑ และให้สมาชิกของพรรคการเมืองที่มี ภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดนั้นทั้งหมดมีสิทธิลงคะแนนเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งได้สำหรับทุกเขต ตาม วิธีการที่พรรคการเมืองประกาศกำหนด

ในกรณีที่พรรคการเมืองใดได้จัดตั้งสาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมือง ประจำจังหวัดในจังหวัดใดมากกว่าหนึ่งแห่ง การจะให้สาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมือง ประจำจังหวัดแห่งใดเป็นผู้ดำเนินการตามวรรคหนึ่งทั้งหมดหรือบางส่วน ให้เป็นไปตามที่พรรค การเมืองประกาศกำหนด

การกำหนดตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้พรรคการเมืองแจ้งให้คณะกรรมการ ทราบด้วย